

Силабус курсу
Методика навчання географії у вищій школі

Освітній ступінь – магістр
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 014.07 Середня освіта (Географія)
Освітньо-наукова програма «Методика навчання географії у вищій школі»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 1 рік, 1 семестр

Компонент освітньої програми: обов'язкова дисципліна

Дні занять: понеділок, ауд. 156
Консультації: среда 14.05, ауд. 127

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. п.н., доц. Варакута Ольга Михайлівна

Контактна інформація: ovarakuta59@gmail.com; [0352-43-61-54](tel:0352436154)

Опис дисципліни

Актуальність вивчення. Реформування вищої освіти в сучасних умовах передбачає суттєві зміни у навчально-виховному процесі вищої школи. Сучасний фахівець - це не тільки широко освічена людина, а людина, в якій сформовані компетенції щодо вирішення проблем і задач соціальної діяльності, інструментальних і загальнонаукових задач, та умінь, що забезпечують наявність цих компетенцій.

У професійній підготовці майбутніх викладачів географії важливу роль відіграє курс «Методика навчання географії у вищій школі». Ця дисципліна встановлює закономірності й розкриває особливості процесу навчання географічних дисциплін у ЗВО.

Мета курсу: ознайомити магістрантів із сучасними педагогічними технологіями та методичними аспектами вивчення географії у вищій школі, розкрити специфіку роботи викладача географії закладу вищої освіти і підготувати майбутніх фахівців (магістрів) до асистентської педагогічної практики в університеті та роботи у старшій школі та вищих навчальних закладах.

Навчальний контент

	<i>Теми</i>	<i>Результати навчання</i>
Змістовий модуль 1. Загальні особливості методики навчання географії у вищій школі. Освітній процес у вищій школі		
1	Об'єкт і предмет методики навчання географії вищої школи. Методи науково-педагогічних досліджень. Основні педагогічні принципи навчання у вищій школі. і підготовки спеціаліста тощо	- знає стан, проблеми та тенденцій змін сучасної вищої освіти в Україні та світі. - розуміє сучасні вимоги до освітнього процесу у вищій школі за статтями Закону Про вищу освіту;
2	Особливості освітнього процесу у вищій школі. Забезпечення творчої активності і самостійності студентів у навчальному процесі. Єдність теоретичної і практичної підготовки майбутніх спеціалістів.	- знає особливості освітнього процесу з географії у вищій школі, володіє способами його організації та планування;

3	Основні форми та методи навчання географії у вищій школі. Методи, що забезпечують передачу, сприйняття і засвоєння географічних знань. Поняття «технологія навчання». Впровадження інноваційних технологій у навчальний процес з географії у вищій школі. Система MOODL. Дистанційне і змішане навчання.	<ul style="list-style-type: none"> - знає сучасні методи та інноваційні засоби навчання географії у вищій школі; - вміє визначати і обґрунтовувати різні форми організації навчальної діяльності в процесі вивчення географії; - вміє застосувати ефективні методики та технології навчання географії для формування географічних знань (фактів, уявлень, понять, закономірностей), умінь і навичок студентів під час підготовки і проведення лекції, семінарських і практичних занять, лабораторних робіт, практикумів, навчальних і виробничих практик;
4	Активні форми та методи навчання географії, як основа сучасних педагогічних технологій. Вузівська лекція та її удосконалення. Лекції-бесіди, лекції-дискусії, відеолекції та ін.	
5	Методи поглиблення і застосування знань, вироблення умінь і навичок з географічних дисциплін: семінарські і практичні заняття, лабораторні роботи, практикуми. Навчальні й виробничі практики (у тому числі – педагогічні), стажування тощо.	
Змістовий модуль II. Педагогічні технології активних форм навчання у вищій школі. Особливості наукової організації праці викладача ВНЗ і студентів-географів		
6	Впровадження інноваційних технологій в освітній процес з географії у вищій школі. Активні форми семінарських занять. Ділові і рольові ігри. Дискусії. Круглі столи тощо.	<ul style="list-style-type: none"> - знає сучасні інноваційні технології навчання у вищій школі, вміє застосовувати їх в освітньому процесі; - розуміє специфіку наукової організації праці викладача ВНЗ і студентів; - знає інноваційні підходи до контролю і корекції знань студентів; - вміє складати тестові завдання; - готовий до проходження педагогічної практики у вищих навчальних закладах різного рівня акредитації.
7	Організація і форми самостійної роботи студентів. Підготовка до іспитів та заліків. Проведення консультацій перед іспитами та заліками.	
8	Педагогічне проектування. Моделювання. Порівняння традиційних та інноваційних технологій навчання у сучасній вищій школі	
9	Організація науково-педагогічної діяльності викладача ВНЗ. Оптимізація техніки особистої праці викладача.	
10	Інноваційні підходи до контролю і корекції знань студентів, їх місце в технологіях навчання географії у вищій школі. Тестування.	
11	Культура педагогічного спілкування у системі «викладач-студент, викладач-викладач» у вищому навчальному закладі, в т.ч. на заняттях з географічних дисциплін.	
13	Методичні особливості вивчення географії у старшій та профільній школі. Інноваційні форми та технології навчання.	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 8.	Здатність до системного мислення, самовдосконалення, комунікабельності, соціальної взаємодії, вчитися упродовж життя, проявляти громадянську позицію, відповідальність, ініціативність, цілеспрямованість, організованість, гуманність, дотримання норм і принципів професійної етики.
ЗК 9.	Здатність до самоаналізу та критичної оцінки власної роботи та роботи колег, особистого професійного розвитку, якості науково-дослідної та викладацької діяльності.
ЗК 10.	Здатність застосовувати знання і розуміння предметної області та основ професії в практичній діяльності.
СК 3.	Здатність застосовувати вміння здійснювати моніторинг перебігу навчально-виховного процесу та наскрізний контроль навчальних досягнень учнів і студентів з метою підвищення ефективності методики навчання географії.
СК 4.	Здатність здійснювати теоретичне та емпіричне психолого-педагогічне дослідження та застосовувати сучасні експериментальні методи для оцінки якості процесу навчання географії.
СК 12.	Здатність організувати навчальний процес з вивчення географічних дисциплін у вищій школі на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів під час педагогічної практики.
Програмні результати навчання	
РН-3-2	Знає психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання студентів, основи управління навчальним процесом у вищій школі, сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання географії у вищій школі та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах навчальної діяльності.
РН-У-10	Вміє організувати навчальний процес з вивчення географічних дисциплін у вищій школі на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів під час педагогічної практики.

Літературні джерела

1. Коротяєв Б.І., Гришин Е.О., Устенко О.А.. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. – К.: НМК ВО, 1990. – 174 с.
2. Лаврук М. М. Л 13 Методика навчання географії: практична і самостійна робота студентів : навчально-методичний посібник. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. - 136 с.
3. Методика викладання географії у вищій школі /О. В. Браславська, Л.М. Запорожець. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. – 183 с.
4. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. – Сімферополь : Дайфі, 2011. – 270 с
5. Нагаєв В. М.Методика викладання у вищій школі. – К.: 2007. - 227с.
6. Педагогічні технології: Навч. посібник для вузів / О.С.Падалка, А.М.Нісімчук, І.О.Смолюк та ін. – К.: Укр. енциклопедія, 1995.–253 с.
7. Старченко Т.Я., Стоян О.М., Бобик О.І. Вища школа на шляху оновлення. – Львів: Світ, 1991. – 128 с.
8. Методика викладання географії : навч. посіб. / О. М. Трегубенко ; Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. - Луганськ : Вид-во „ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. - 340 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки лабораторних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1: усне опитування, тести, практичні завдання для самостійної роботи	35
Змістовий модуль 2: усне опитування, тести, практичні завдання для самостійної роботи	25
ІНДЗ (самостійні методичні розробки різних форм занять та способів перевірки сформованості географічних компетентностей)	20
Підсумковий контроль – тести, завдання	20

До Силабусу також підготовлені матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (курс лекцій)
- 2) Тематика та зміст лабораторних робіт (зошити з друкованою основою)
- 3) Завдання для підсумкового контролю (тестові завдання)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE